

Beantwoording bestuursvragen over actieplan biodiversiteit

Registratienummer:
20.098595

Onderwerp	Rivierkreeften en gedragscode Wet natuurbescherming
Indiener	J. van Oeveren Partij VVD
Datum vraag	2 december 2020
Datum antwoord	2 februari 2021
Bron	Mail
Portefeuillehouder	W. von Faber

Context

Op basis van artikel 45 van het reglement van orde van de verenigde vergadering van het hoogheemraadschap van Rijnland 2019, stelt de heer Van Oeveren van de fractie VVD in het kader van het actieplan biodiversiteit de volgende vragen over rivierkreeften en de gedragscode Wet natuurbescherming.

Rivierkreeften

De heer Van Oeveren stelt dat de VVD met overtuiging vóór het actieplan biodiversiteit heeft gestemd. Bij de bespreking van dit plan kwam tijdens de VV de bestrijding van invasieve exoten ter sprake, met name van de rode Amerikaanse rivierkreeft.

De heer Van Oeveren doelt met dit laatste op de inbreng van de heer Blijleven van Agrarisch & Bedrijven en mevrouw Stoop van Natuurterreinen in de Verenigde Vergadering van 18 november 2020. Een reactie op hun inbreng is in deze beantwoording verwerkt.

Vragen

1. Kan het college de stand van zaken weergeven met betrekking tot de aanpak van de Amerikaanse rivierkreeft?
2. Kan het college bij de beantwoording van vraag 1 ingaan op in den lande uitgevoerde pilots en aangeven of in aansluiting daarop in het gebied van Rijnland een pilot kan worden uitgevoerd?
3. Is het college bereid, al dan niet in Unieverband, aan te dringen op een snelle landelijke regeling om de bestrijding van de rivierkreeft een impuls te geven, samen met andere partners zoals gemeenten?

Antwoorden

De rode Amerikaanse rivierkreeft is net als een aantal andere uitheemse rivierkreeften een exoot die volgens de Europese exotenverordening bestreden of beheerst moeten worden. Het ministerie van LNV, dat verantwoordelijk is voor de aanpak van uitheemse rivierkreeften, heeft ervoor gekozen om de uitheemse rivierkreeften te beheersen door middel van commerciële vangst door beroepsvissers. Desondanks zijn er signalen van een sterke toename in aantallen en verspreiding. Ook al is het effect van commerciële vangst door beroepsvissers niet onderzocht, heeft deze maatregel er blijkbaar niet toe geleid dat het aantal uitheemse rivierkreeften is verminderd.

Op 13 september 2019 heeft de Commissie Watersystemen (CWS) van de Unie van Waterschappen (UvW) opdracht aan het uniebureau van UvW gegeven om samen met de Stowa zowel een onderzoeksplan naar het schadebeeld en effectieve beheers- en inrichtingsmaatregelen op te stellen als aanpassing van wet- en regelgeving te verkennen, zodat bv. waterschappen meer zeggenschap krijgen (CWS 19-33a). Een ambtelijke kerngroep van de (Unie van) waterschappen aangevuld met het ministerie van LNV heeft onder leiding van Rijnland en Amstel, Gooi en Vecht in 2020 een onderzoeksplan opgesteld dat volgens plan in maart 2021 ter besluitvorming aan CWS wordt voorgelegd maar gelijktijdig ook ter kennisname aan de Commissie Waterketens en Emissies (CWE). Bij goedkeuring van dit plan zal naar verwachting voor de periode 2022-2024 door de waterschappen budget worden vrijgesteld voor de uitvoering van dit onderzoeksplan.

Dit onderzoeksplan is een vervolg op de circa 20 onderzoeken en pilots die afgelopen decennium in den lande zijn uitgevoerd én van de circa vijf onderzoeken en pilots die in de startblokken staan of daar net uit zijn. De meest relevante onderzoeken en pilots zijn:

- Stowa; 2020. Rode Amerikaanse rivierkreeften in Nederland: relaties met milieu- en omgevingsfactoren. Dit onderzoek is mede gefinancierd door Rijnland. In Rijnland zijn drie gebieden onderzocht nl. in omgeving Reeuwijk, Haarlemmermeer en Aarlanderveen. Het rapport is in te zien via de [pagina](#) over rivierkreeften op de website van Rijnland.
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht; vanaf 2018. Omvangrijke meerjarige pilot in de Molenpolder bij Maarssen naar reductie van rode Amerikaanse rivierkreeften door middel van wegvangen.
- Radboud Universiteit, HAS Hogeschool, Bureau Natuurbalans, Nederlands Expertise Centrum Exoten; 23 december 2019. Minder uitheemse rivierkreeften in natuurvriendelijke oevers. [Artikel](#) in H2O-online over onderzoek in beheergebied van Waterschap Rivierenland.
- Hoogheemraadschap van Delfland; 2020. Publiekswedstrijd voor de beste ideeën om uitheemse rivierkreeften weg te vangen.
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard; in voorbereiding. Omvangrijke meerjarige pilot in de Krimpenerwaard naar reductie van rode Amerikaanse rivierkreeften door middel van wegvangen.
- Wageningen University & Research; vanaf 2020. Kennisplatform rivierkreeft II. Veelzijdig onderzoeksproject waaronder pilots naar effectiviteit van diverse vangstmethoden door beroepsvissers. Hierbij wordt zowel naar de huidige commerciële visserij gekeken, waarbij zoveel rivierkreeft wordt weggevangen als de markt vraagt, als beheersvisserij waarbij zoveel mogelijk rivierkreeft wordt weggevangen.

Op initiatief van Rijnland en KNNV afdeling Gouda zijn er vergevorderde afspraken om polder Stein-Noord bij Reeuwijk als pilotgebied aan te wijzen voor het project van Wageningen University & Research (WUR) om te onderzoeken of het wegvangen van rivierkreeften leidt tot verbetering van de waterkwaliteit. Rijnland heeft zitting genomen in de klankbordgroep van het onderzoeksproject Kennisplatform rivierkreeft II van WUR.

Vooruitlopend op de start van het onderzoeksplan van UvW in 2022-2024 heeft Rijnland voor 2021 in de exploitatie budget gereserveerd om alleen of met andere partners onderzoek of een pilot uit te voeren. Aangezien veel pilots zich richten op de effectiviteit van het wegvangen van rivierkreeften, is het college van mening dat een soortgelijk onderzoek geen meerwaarde heeft, en de in het onderzoeksplan opgenomen kennisleemtes niet verder invult. Uit de onderzoeken van Stowa (2020) en Radboud Universiteit (2019) lijken minder uitheemse rivierkreeften voor te komen in natuurvriendelijke oevers. Het college overweegt zich te richten op onderzoek van het schadebeeld door rivierkreeften en/of een pilot naar effectiviteit van inrichtingsmaatregelen zoals natuurvriendelijke oevers. Het college hoort graag de mening van de VV hierover.

Het college is zich ervan bewust dat uitheemse rivierkreeften een urgent landelijk probleem zijn waar niet alleen waterschappen, maar alle betrokken stakeholders uit onder meer sectoren water, natuur, visserij, openbare ruimte maar ook perceeleigenaren aan de lat staan. In de CWS van maart 2021 ligt volgens plan een oproep ter besluitvorming om een opdrachtgeversgroep te vormen met onder meer het ministerie van LNV, dat verantwoordelijk is voor de aanpak van uitheemse rivierkreeften, VNG en IPO. Tevens heeft Rijnland in het RBO Rijn-West opgeroepen om dit onderwerp op ministerieel niveau te agenderen. Mede naar aanleiding van de aangenomen VNG-motie van september 2020 en een webinar van UvW over rivierkreeften in oktober 2020 worden hierover al op hoog ambtelijk niveau gesprekken gevoerd met het ministerie van LNV.

Rijnland is zeer zeker voorstander van een landelijke aanpak, en de voorbereiding hiervan mag liever gisteren dan vandaag beginnen. Echter, aangezien de onderzoeken en de pilots tot nu toe geen goed antwoord hebben gegeven op de vraag wat de beste manier is om de schade door rivierkreeften te beperken, wil Rijnland meer duidelijkheid hebben over de vraag wat nu daadwerkelijk kosteneffectieve maatregelen zijn. Vandaar dat Rijnland naast de pilots van andere partijen, die zich richten op de effectiviteit van het wegvangen van rivierkreeften, zich wil richten op andere aspecten van de problematiek, nl. het schadebeeld en/of pilots naar effectiviteit van inrichtingsmaatregelen.

Gedragscode Wet natuurbescherming

De heer Van Oeveren stelt dat voor de waterschappen de Gedragscode Wet natuurbescherming voor waterschappen geldt. De gedragscode is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een voor de waterschappen onmisbaar instrument voor de uitvoering van de vele werkzaamheden die de waterschappen doen voor de waterhuishouding in vooral het landelijk gebied.

Vragen

4. Gaat Rijnland bij de uitvoering van het actieplan biodiversiteit gebruikmaken van de gedragscode?
5. Zo ja, op welke wijze?

Antwoorden

Rijnland houdt zich bij het uitvoeren van alle werkzaamheden (zowel onderhoud als aanleg) en overall (dus zowel landelijk als stedelijk, binnen en buiten natuurgebieden) aan de Wet natuurbescherming. We volgen daarbij voor de soortenbescherming de gedragscode van de Unie van Waterschappen. Dit betekent dat we zorgplicht in acht nemen voor algemene soorten en werken in de minst kwetsbare periode van beschermde soorten. Als we de voorschriften uit de gedragscode niet kunnen volgen, dan vraagt Rijnland een ontheffing aan van de Wet natuurbescherming.

Vanzelfsprekend gebruikt Rijnland de gedragscode dus ook bij werkzaamheden in het kader van het vergroten van de biodiversiteit.